

OSOBA PSAŁTERZYSTY

Funkcja psalterzysty istnieje w Kościele od pierwszych wieków chrześcijaństwa.

„Kto śpiewa dwa razy się modli”. Te słowa są szczególnie aktualne w przypadku psalmu, który stanowi słowo natchnione i echo poetyckie czytania biblijnego. Przez piękno melodii łatwiej pamięta się przesłanie Bożego słowa.

Psalm powinien być w miarę możliwości śpiewany w całości, można także śpiewać tylko refren, w ostateczności dopuszczalna jest recytacja psalmu.

Wersety psalmu może też wykonywać lektor.

Psalterzysta **wykonuje tylko psalm**.

- Śpiew przed Ewangelią należy już do scholi i kantora.
- Psalm wykonuje się z ambony lub innego odpowiedniego miejsca, a śpiew przed Ewangelią tylko z innego niż ambona odpowiedniego miejsca (np. z chóru; z miejsca, w którym jest schola).
- Aklamacja przed Ewangelią nie jest głoszeniem słowa Bożego do zgromadzonych wiernych – jak psalm – lecz radosnym śpiewem wspólnoty skierowanym do Chrystusa.

PRZYGOTOWANIE DO POSŁUGI

• DALSZE

1) duchowe

Liturgia jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego. Posługa liturgiczna nie ogranicza się tylko do czynności spełnionej w liturgii, lecz jest także diakonią we wspólnocie. Wskazane jest zaangażowanie osób pełniących funkcję psalmisty w inne dzieło apostołskie w parafii.

2) teologiczne

Psalterzysta powinien czytać i znać Pismo Święte. Głoszenie słowa Bożego wymaga jego rozumienia. Wymaga posiadania wiedzy teologicznej, która może być zdobyta podczas formacji w grupach apostołskich lub w czasie studiów teologicznych.

3) techniczne

– ćwiczenie śpiewu: warsztaty muzyczne, liturgiczno–muzyczne, studium organistowskie, rekolekcje, (np. KAMUZO Ruchu Światło–Życie);

4) wspólnotowe

Przygotowanie do wykonania funkcji psalterzysty może dokonać się we wspólnocie w czasie spotkań formacyjnych poświęconych rozważaniu tematu liturgii, tzw. kręgów liturgicznych.

• BLIŻSZE

1) *Podczas prób przed liturgią należy zwrócić uwagę na:*

a) ćwiczenia śpiewu i dobór właściwej melodii;

b) jeśli psalm ma być czytany **nie wolno zaniedbać** przeczytania go NA GŁOS by wychwycić pułapki językowe, ważne są ćwiczenia artykulacji i dykcji; nie mogą pełnić tej funkcji osoby nie umiejące czytać wyraźnie;

c) sposób podchodzenia do mikrofonu i odchodzenia na miejsce; droga do przejścia powinna być jak najkrótsza;

d) krzesła, które mają zająć posługujący – powinny być umieszczone w pobliżu miejsca wykonywania posługi, tj. przy ambonie (krzesła mogą być ponumerowane lub oznaczone w inny sposób);

e) określenie, kiedy należy podejść do mikrofonu;

f) strój posługujących:

• dla mężczyzn zawsze może być to alba (gdy jej krój tego wymaga to także humerał i pasek) albo komża, sutanka, kołnierz – zależnie od miejscowego zwyczaju;

• odświętny (np. mężczyźni: garnitur), w żadnym przypadku nie powinien być zbyt swobodny, roboczy lub plażowy, kobiety nie powinny nosić zbyt krótkich sukienek czy spodni.

2) *Uzgodnienia z innymi uczestnikami celebracji*

Każdą akcję liturgiczną należy dobrze przygotować ze współdziałaniem wszystkich zainteresowanych.

a) **główny celebrans** lub **osoba** przez niego **wyznaczona** decyduje o tym, jaka lekcja i jaki psalm mają być wykonane – jeśli przepisy liturgiczne dają taki wybór;

b) **organista, schola** powinni wiedzieć, jaki psalm został wybrany, jaka jest melodia, by przygotować akompaniament i włączyć się w śpiew refrenu;

c) jeśli jest kilka psalmów (np. w Wigilię Paschalną), to psalmiści powinni uzgodnić **między sobą**, kto co śpiewa;

d) psalterzysta powinien uzgodnić z **lektorem** i przeciwiczyć z sposób podchodzenia do ambony i odchodzenia – jeśli **ceremoniarz** zdecydował, że mają robić to razem;

e) psalterzysta powinien upewnić się czy po czytaniu, przed psalmem ma być zachowana krótka chwila milczenia – należy o to zapytać **głównego celebransa lub ceremoniarza**;

f) należy uzgodnić z **ceremoniarzem** czy po śpiewie psalmu lekcjonarz ma być schowany pod pulpit – może to mieć miejsce, gdy jest jedno czytanie i procesja na Ewangelię; na ambonie winno być zrobione miejsce na Ewangeliarz.

• BEZPOŚREDNIE

Tuż przed celebracją należy pamiętać o tym, że:

a) posługujący przychodzą do zakrystii w zależności od rodzaju celebracji co najmniej 15 min (w dni powszednie) – 30 min (w święta i uroczystości) przed liturgią, by dokonać ostatnich uzgodnień, ew. zapytać w sprawie wyboru czytania;

b) na ambonie należy przygotować lekcjonarz

c) działanie mikrofonu należy sprawdzić przed liturgią (głośność, długość kabli, sposób włączania i wyłączania, ustawienie i sposób zmiany ustawienia) by uniknąć niespodzianek w czasie liturgii. Pierwszy lektor może wyregulować przed liturgią wysokość mikrofonu;

d) bardzo istotnym elementem przygotowania jest wspólna modlitwa zespołu służby liturgicznej i chwila skupienia w ciszy przed liturgią;

e) jeśli funkcję psalterzysty posługujący wykonuje jednorazowo, nie jest członkiem zespołu

to winien zająć przygotowane miejsce w pobliżu ambony jeszcze przed celebracją.

ZASADY WYBORU PSALMU I JEGO MELODII

a) Zazwyczaj tekst psalmu łączy się z wybranym czytaniem, a zatem wybór psalmu zależy od czytania.

b) Opcje podawane są w kalendarzu liturgicznym właściwej diecezji, który jest w każdej zakrystii, często dostępny jest też w Internecie, np. <http://www.diecezja.byd.pl/page.php?nid=34&lng=>, można je także znaleźć na stronach ogólnopolskich, np. <http://www.mateusz.pl/czytania/>.

c) W lekcjonarzu zamieszczono także „uproszczone teksty do śpiewania psalmu responsoryjnego” zawierające refreny i psalmy na różne okresy roku kościelnego, które wolno stosować zamiast tekstów ściśle odpowiadających czytaniom, gdy psalm się śpiewa. Ma to na celu ułatwienie wykonania refrenu przez wiernych.

d) Zamiast psalmu wyznaczonego w lekcjonarzu można śpiewać także responsorium graduału z *Graduału Rzymskiego* albo psalm responsoryjny lub allelujatyczny z *Graduału zwykłego*.

e) Psalmista zawsze powinien zapytać głównego celebransę o to, który psalm ma być śpiewany. Jeśli nie można uzyskać odpowiedzi wcześniej – trzeba przygotować kilka psalmów (np. w soboty jest możliwe, że będą mogły być zastosowane czytania z dnia, z przypadającego aktualnie wspomnienia świętego albo ze wspomnienia NMP w sobotę).

f) **Wybrany psalm śpiewa się w całości albo śpiewa się tylko refren**, a nie wykonuje się tylko niektórych zwrotek; nie wolno także zastępować psalmu tekstami niebiblijnymi czy innym niż te, które są podane w lekcjonarzu.

g) Melodia psalmu zależy od okresu liturgicznego – należy różnicować ją, wskazane jest wprowadzanie nowych melodii.

h) Możliwe jest wykonanie psalmu w sposób ciągły, tj. bez refrenu – po wcześniejszym uzgodnieniu i wyjaśnieniu wiernym.

POMOCE DLA PSAŁTERZYSTÓW

1) Opracowania z liturgiki, np. Nadolski B., *Liturgika*, 1989-1992, 4 tomy

2) Opracowania z teologii biblijnej lub chociaż katolicki przekład Pisma św. z komentarzem, np.: <http://www.biblia.poznan.pl/PS/Biblia.htm>

3) Opracowania z teologii pastoralnej, np. F. Ferrari, *Animowanie celebracji liturgicznych*. Wydawnictwo „M”, Kraków 2002

4) Śpiewy liturgiczne wydane na płytach CD, np.: P. Piotrowski, *Śpiewy liturgiczne cz.1a, 1b*, (CD). *Psalmy responsoryjne i śpiewy przed Ewangelią cz. 1*, INIGO Kraków 1998

Dokumenty liturgiczne

a) *Konstytucja o Świętej Liturgii* z 4 grudnia 1963 r., nr 29, 30, 35.3

b) Trzecia instrukcja wykonawcza do Konstytucji o Świętej Liturgii Soboru Watykańskiego II, *Liturgicae instaurationes*, z dn. 5 IX 1970 r., nr 3 a, 7.

c) List okólny Kongregacji Kultu Bożego *Eucharistiae participationem* z 27 kwietnia 1973 r., nr 14

d) *Dyrektorium Kongregacji Kultu Bożego o Mszach Świętych z udziałem dzieci* z 1 listopada 1973 r., nr 22, 23,

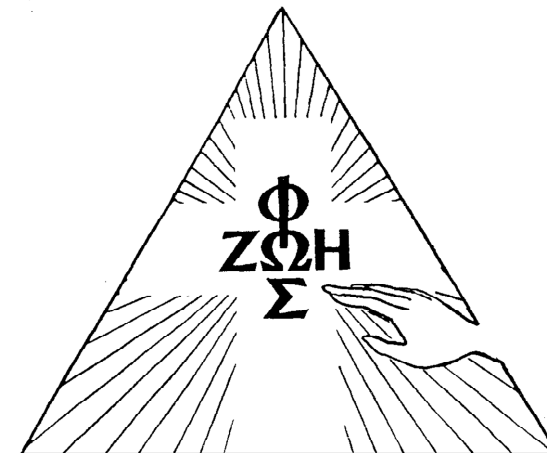
e) *Wprowadzenie teologiczno-pastoralne do lekcjonarza mszalnego* z 1981 r. nr 15, 25, 27.

f) *Caeremoniale episcoporum*, Watykan 1984, nr 116, 244, 261, 266, 339, 346, 358, 359, 441, 624, 1002, 1016, 1027, 1059

g) *Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego* (OWMR), 2002, nr 29, 39-41, 57, 61, 63c, 69-71, 102, 118b, 128-129, 138, 309.

h) *Wskazania Episkopatu Polski po ogłoszeniu Nowego Wydania Ogólnego Wprowadzenia Do Mszału Rzymskiego* przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski z dn. 9 III 2005 r., (W) nr 8, 10-13, 26, 30.

Krótkie pomoce liturgiczne EUCHARYSTIA

PSAŁTERZYSTA PRZYGOTOWANIE SPOSÓB WYKONYWANIA POSŁUGI

Opr. Wojciech Kosmowski

członek Centralnej Diakonii Liturgicznej
Ruchu Światło-Życie

W.Kosmowski@bydgoszcz.oaza.pl

Uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła
AD 2006